

عنوان مقاله:

حسن تعلیل های شیخ ابوسعید ابوالخیر و حافظ در باب خموشی

محل انتشار:

سومین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در علوم انسانی و مطالعات فرهنگی اجتماعی (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

اشرف بادروح - دبیر آموزش و پرورش

آسیه ذبیح نیامهران - دانشیار دانشگاه پیام نور تفت

خلاصه مقاله:

در مورد موضوع خموشی و سکوت همه ی شیوخ از هرفرقه و با هر مسلکی، در این مهم متفق القولند و دم درکشیدن را منزلی از منازل سلوک میدانند؛ از همین روی در این مقاله سعی بر این است که عقاید شیخ ابوسعید ابوالخیر و حسن تعلیل شاعرانه ی او را در این باب بیان ا سباب و دلایل سکوت بررسی شود. او که ازجمله ی شیوخ و اکابر عرفان ایران است، در گفتار و در رفتار پیروان بسیاری در بین شاعران عارف مسلک و عاشق پیشه دارد. هرچند اکثر شاعران پس از وی، در حد گنجایی خود از انفاست قدسی شیخ، بهره ها برگرفته اند، اما در این میان سهم حافظ فزونتر از دیگران است؛ کلام شیخ بر تکامل تفکر حافظ تأثیری انکارناپذیر دارد؛ حتی در برخی موارد اندیشه ی هر دو، یکسان است. این ارتباط شبیه ارتباط ابوسعید و ابوعلی سینا است که گفته بود آنچه ما میبینیم او میداند. دم در زدن در ساحت معشوق، جز گرد ملال بر خاطر آینه گون او نیست. از سوی دیگر خروش و غوغا برآوردن، از فرط خامی است چراکه در مرتبه ی پختگی، سکون است و خموشی؛ از همین روی عاشق پاکباز آنگونه که ابوسعید میگوید، درس خموشی فرامیگیرد و مقام صبر و رضا را دستگیر خواهد شد. در این طریق، عاشق درد بر خود می پسندد که بیدردی عین بی عشقی است. شیخ ابوسعید از خموشی رازها بر گفته؛ دیگران نیز گفته اند اما نه آنچنانکه او و حافظ اسرار هویدا کرده اند.

کلمات کلیدی:

ابوسعید ابوالخیر، حافظ، حسن تعلیل، درس خموشی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/967447>

